

A Nemzeti Múzeum — a legszebb háttér

(A Világ tudósítójától.) Egy ember megy fölé a lépcsőn és kétoldaltól két gyerek kapaszkodik beleje. Az ember huzza maga után a két gyereket és beszél hozzájuk. Mikor elmegyek mellettük, éppen ezt a mondatot hallom:

— Nagyon esett az eső egész nap . . . Az emberek esernyők alatt állottak, de az se volt baj, ha valakinek nem volt esernyője . . . Azon a napon senki se bánta, ha megázik . . .

Biztosan március tizenötödikéről mesél, gondoltam magamban. Ez az ember vidéki apa lehet, de az is lehet, hogy pesti apa, aki most elvezeti gyerekeit a Nemzeti Múzeumba. Mielőtt pedig bemennének a Múzeumba, megmutatja a két gyereknek azt a kiugró kópárkányratot, ahonnan *Petőfi Sándor a Talpra magyart* elszavalta. Er már hozzátartozik a muzeumi látogatáshoz. Biztosan őt is így vezette el legelőször az édesapja a Nemzeti Múzeumba, meg engem is így vezetett és téged is, kedves olvasóm és mindnyájunkat. Más emberek is jönnek, többnyire gyerekekkel és egész csoportok jönnek, egy nagy család, német kisasszony utasosan öltözött kis fiuval, kopottas, öregedő bácsi, botra támaszkodva, szegénynek alig bírják már lábai a sok lépcsőjárást. Hangosan szuszog, ahogy törtet fölé és minden ötödik lépcső után megáll. Vár egy kicsit. Pihen. Kifújja magát, aztán újra nekiindul a magas lépcsőhegynek.

Vasárnap délelőtt van és a Múzeum feljárója előtt azt hirdeti a tábla, hogy ezen a napon, kilenc órától egy óráig, az összes osztályok nyitva vannak. Mostanában csak vasárnap délelőtt nyitják ki a Nemzeti Múzeumot a közönségnek, mert a Múzeum olyan, akárcsak egy szegénysorú balandó, akinek hetenként egyszer kerül hus az asztalára: vasárnapon. A Nemzeti Múzeumot is csak vasárnaponként fűtik, mert a Nemzeti

Múzeum szegény és nem telik neki többször fűtőanyagra.

Azért vasárnap sincs nagyon meleg a Nemzeti Múzeumban, a kabátját például senki se akarja levetni a ruhátárbán. Sőt azok, akik kifelé jönnek, jóakarattal figyelmeztetik a befelé igyekvőket:

— A régiségtárba ne menjenek . . . Olyan hideg, mint valami pince . . .

— Az ásványtárban is meg lehet fagyni . . .

— Csak az állatoknál fűtenek . . .

Ilyen és hasonló szavak röpködnek körülöttem. A közönség meg egyre szivárgott befelé a Múzeumba, hát legtöbbször tényleg az Állattár felé tartottak. Ha már egyáltalában lehet többségről beszélni, mert összesen talán ötven látogató volt ebben az időben az egész Múzeumban. A régiségtárban egy télikabátos apa magyarázott a fiainak, más nem is volt a régiségtárban. A fiuknak egész vöröcs volt a kezecskéjük a hidegtől és fázósan huzódtak össze egy gomolyban. Ugy hallgattak és élveztek áhitattal az apjuk szavát, meg csillogó szemmel bámulták a régiségeket és az ósokaságokat, ami itt fel van halmozva és el van rejtve a világ szeme elől.

Az állattani osztályban már többen sürgölődnek és forgolódnak az üvegszekrényekbe zárt madarak körül. Legnagyobb közönsége a kitömött libáknak, meg a kitömött kacskáknak van. Ezeket élvezik leginkább. Most is egy kopott, barnakabátos hölgy álldogált az üvegtábla előtt, amely mögül szép gömbölyűre tömött egy liba kacérkodik kifelé a nézőközönséggel. Ott áll, álldogál ez a kopott hölgy, aztán megszólal szomorúan, azok felé, akik körülötte vannak:

— Én már csak a Múzeumban látok libát . . .

Ezen mindnyájan jót nevettek, pedig szomorú emberek voltak egytől-egyig. Látok és hallok itt mindenkit. Egy fejkendő asszony. A páva előtt áll és néz. Milyen a szeme? Bámész, szórakozott, ideges. A gyer-

mek néz ilyen hitetlenül a panoráma lédájába, ahol csodadolgokat lát a lyukon. Biztosan ezt gondolja:

— Istenem! Milyen szépséges és drágalátos ruhája van a pávának . . . És milyen büszke az állása, milyen gögös a tartása . . . mintha csak élne . . .

Egy másik, szegényes asszony, a galambok előtt így beszélget a háta mögött álló gyerekekkel:

— Odahaza, nagyapánál, sok-sok galamb volt . . . Együtt éltek a galambdúcban. De jöttek a románok és mind leöldösték a galambokat. Azt fogták rájuk, hogy hirt visznek át a magyarokhoz . . .

Idős ur vitatkozik másik idős úrral. Arról folyik a vita, hogy Magyarországon kihalt-e már a kőcsag-madarak fajtája, vagy nem? Meg a darumadár felől vitatkoznak nagy komolysággal, akárcsak valami tudós értekezleten beszélgetnének.

Gyerekek kérdezősködése száll fel a nagyokhoz. Egy kisasszony németül magyaráz a nyolcezeröttszáz fűnek. A fiu néz rá és hallgatja és a két szeme mély meglepetéstől villog sodfík.

Az öreg negyvennyolcas honvéd, aki itt muzeumi őr, boldogan bicog közöttük a mankójával. Néha megáll egy pillanatra, lehajol a föld felé és odatartja a tenyerét a padlózatot végigszaladó vasrácsosozathoz. Ilyenkor mosolygós lesz az arca és élvezi a föléfel áramló meleget.

— Jó meleg van ebben a két szobában . . . — mondogatja mindenkinek. — Másutt nem fűtenek.

Az ásványtárba nem is megyek be, mert a folyosóról egyszerre megcsap a hideg levegő áramlata. Az ásványtárban egy-két ember lézeng, felgyűrt gallérocá télikabátban. Azok is jönnek már kifelé, mert egy óra lesz rögtön és az ásványtári őr hajtja őket maga előtt.

— Tessék hazamenni kérem, mert bezárunk . . .

Azt úgy mondja, mintha ezer emberre lenne gondja, akik egyre ott vannak az Ásványtárban és úgy elmerültek a nagy szemlélődésbe, hogy nem lehet tőlük megszabadulni.

Erthető is a muzeumi őr ambíciója, hiszen egész héten unatkozik szegény, csak vasárnap akad egy kis dolga . . .

. . . Odakint, a Nemzeti Múzeum lépcsőzetén, egy nagy csoport álldogál. Többen vannak, mint a muzeumi látogatók és szép rendben tartanak fölfelé a bejárónak. Egyszerre csak megáll az egész és egymás fölött három sorban elhelyezkednek az emberek. Az első sor letelepedik a lépcsőkre, a második sor fölébe hajol az elsőnek és még följebb áll a harmadik. Mögöttük a muzeumi oszlopok tornyosodnak és előttük egy izgatott emberke szaladgál, magyaráz és integet a kezével.

— Egész lezséren uraim . . . Könnyedén tessenek megállani . . .

A csoport feszés tartásban megmerevedik, a kezek meredten esnek előre és mindenki olyan arcot vág, amilyent a fényképész előtt szoktak az emberek. A kis ember meg ott ugrál a fényképezőgép körül, aztán felvágat az összeállított csoporthoz, általában nagyon izgatottan viselkedik. Fél, hogy nem sikerül majd a kép.

Kíváncsi gyerekek veszik körül a fotografust, a múzeumkerti őr is ott áll mellette és ettől megkérdeztem, hogy kiket fotografálnak? . . .

— Nem tudom én kérem . . . — hangzik a válasz, — valami vidéki küldöttség lehet . . .

— Hát miért éppen itt fényképeztetik le magukat?

— Az egész környék minden fotografusa idejár csoportképet csinálni, azt mondják, a Múzeum a legszebb háttér . . . Hétköznap nem is jön más a Múzeumba, csak csupa ilyen csoport, meg a fotografusok . . .

Ezt az egészet olyan busan és szomorúan mondta, mint akinek valami nagy-nagy fájdalma van és rettenetesen szenved belé.

— Legalább nem lett egész árva a Nemzeti Múzeum . . . — vigasztaltam meg a muzeumi ört. — A fotografusok mindennap fölkeresik és embercsoportok is eljönnek gyakran, mert nagyon jó — háttérnek.

Lestyán Sándor